

MEYVE VE SEBZELERİN YETİŞME KOŞULLARI

Tarıma elverişli , sınırlı ve belirli toprak parçasına **tarla** denir.Tarlalarda ürün yetiştirilmesine ise **tarım** denir.Tarımı çiftçiler yapar.

Sebze ve meyveler toprakta farklı yerlerde ve şekillerde yetişir.Bazıları toprak üstünde , bazıları toprak altında , bazıları ise ağaçlarda yetişir.Şimdi bunları açıklayalım.

Pancar ve havuç tohumları toprağa ekilir. Patates , sarımsak ve soğanın kendisi , toprağın içine yerleştirilir. Pancar , patates , havuç , sarımsak , soğan , turp gibi sebzeler toprağın altında yetişir. Çilek , patlıcan , karnabahar , domates , karpuz gibi sebze ve meyvelerin tohum ya da fideleri toprağa ekilir. Bu ürünler toprağın üstünde yetişir.

Muz , nar , kivi , kiraz , ceviz , elma , erik , ayva , muşmula , badem , armut , şeftali , kayısı gibi meyveler ağaçta yetişir.Böğürtlen gibi bazı meyveler ise çalı şeklindeki dikenli bitkiler üzerinde yetişir.

Buğday , arpa , yulaf , mısır gibi tahıllar tarlada yetişir. Nohut , mercimek , kuru fasulye gibi baklagillerin de yetiştiği yer tarladır.

Sebze ve meyvelerin tohumları toprağa ekilir ya da fideleri toprağa dikilir.Toprak gübrelenir ve belirli aralıklarla sulanır.Bitkilerden iyi verim almak için sulama , gübreleme , budama ve ilaçlama gibi işlemler yapılır. Örneğin Konya'da oturuyorsak portakal yerine buğday yetiştirmeyi tercih etmeliyiz. Çünkü iklim koşulları ve ürünlerden yüksek verim alma açısından düşünüldüğünde Konya şehri buğday yetiştirmeye daha uygundur.

Çay bitkisi ise her mevsim bol yağış istediği için ülkemizde bol yağış alan Rize ve yöresinde yetişir. Sebzeler ve bazı meyveler, seralarda ve plastik örtülerin altında da yetiştirilir. Seralar ve plastik örtüler bitkileri soğuk hava şartlarından korur. Bu sebeple kışın bile bitki yetiştiriciliği yapılabilir. Her meyve ve sebze istenilen yerlerde yetiştirilemez. Yetiştirilse bile istenilen verimlilik alınamaz.

Sebze ve meyvelerin yetiştirildiği iklim koşullarını şöyle sıralayabiliriz:

- *Zeytin , kışların ılık ve yağışlı , yazların sıcak ve kurak geçtiği yerlerde yetiştirilir.
- *Turunçgiller (portakal , mandalina , greyfurt , limon gibi meyveler) ve muz kış mevsiminin ılık ve yağışlı , yaz mevsiminin kurak geçtiği yerlerde yetiştirilir.
- *Patates sıcak ve nemli ortamlarda yetişir ve suyu sever.
- *Karpuz , sıcak ve ılıman iklimde yetişir. Soğuklardan çok etkilendiği için yetiştirme devresinde don tehlikesi olmamalıdır.
- *Buğday , ilkbahar döneminde filizlenmek ve büyümek için yağış ister.Yaz döneminde ise olgunlaşmak için kurak ve sıcak bir ortam ister.

SORU: Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına "D" , yanlış olanların başına "Y" yazınız.

- (D) Bitkilerin yaşayabilmesi için toprak , su , güneş ve havaya ihtiyaçları vardır.
- (Y) Sebzeler kış aylarında yetiştirilemez.
- (D) Meyveler ve sebzeler farklı hava koşullarında yetişir.
- (Y) Patates , soğuk hava şartlarına dayanıklı değildir.
- (D) Portakal ve mandalina sıcak iklimde yetişir.
- (Y) Çayın büyümesi için bol miktarda güneş ışını gerekir.
- (D) Ülkemizde birçok çeşit meyve ve sebze yetiştirilmektedir.
- (Y) Bütün meyve ve sebzeler toprağın altında yetişirler.
- (Y) Buğday , arpa , mısır , yulaf gibi tahıllar ağaçta yetişir.
- (D) Meyve ve sebzeleri iklimine uygun yerlerde yetiştirmeliyiz.